

SASCHA O. BECKER • KAROLINA EKHOLM
KATARIINA NILSSON HAKKALA

Produktionen flyttar utomlands?

Om offshoring och arbetsmarknaden

SNS Förlag

SNS Förlag
Box 5629
114 86 Stockholm
Telefon: 08-507 025 00
Telefax: 08-507 025 25
E-post: order@sns.se
www.sns.se

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av opinionsbildare och beslutsfattare i privat och offentlig sektor. SNS vill genom forskning, bokutgivning och möten bidra till debatt och rationella beslut i samhällsfrågor.

SNS ARBETSMARKNAD – forskning om internationalisering, socialförsäkringarnas betydelse, integration och arbetskraftsförsörjning.

*Produktionen flyttar utomlands?
– om offshoring och arbetsmarknaden*
Sascha O. Becker, Karolina Ekholm och
Katariina Nilsson Hakkala
Första upplagan
Första tryckningen

© 2010 Författarna och SNS Förlag
Omslag: Allan Seppa
Sättning: RPform, Köping
Tryck: TMG Sthlm, Stockholm 2010
ISBN 978-91-86203-71-9

Innehåll

FÖRORD	5
1. INLEDNING	7
Nyare forskning	12
2. UTFLYTTNING AV PRODUKTION: DEFINITION OCH TRENDER	16
Att mäta offshoring med import	17
Multinationella företags verksamhet och offshoring	22
3. GLOBALISERINGENS EFFEKTER PÅ ARBETSMARKNADEN	26
Offshoring och löner: teoretiska resonemang	27
Offshoring och löner: empiriska resultat	35
Offshoring och sysselsättning: teoretiska resonemang	42
Offshoring, sysselsättning och arbetslöshet: empiriska resultat	46
4. VILKA ARBETEN KOMMER ATT FLYTTAS UT?	49
Ekonomernas syn på hur offshoring påverkar efterfrågan på arbetskraft	51
Tyska och svenska studier	53
Resultat för svenska multinationella företag	63
En sammanjämkning av de svenska och tyska resultaten	66

5. BIDRAR OFFSHORING TILL ATT FÖRSTÄRKA REGIONALA SKILLNADER I EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT? 68

Offshoring och regionala skillnader i arbetskraft och näringsverksamhet 70

Hur påverkar offshoring olika regioner? 76

Bilaga 87

6. BEHÖVS EN POLITIK FÖR ATT MÖTA GLOBALISERINGENS UTMANINGAR? 90

Globaliseringen kan leda till mer störningar i samhälls-
ekonomin 91

Hellre breda FoU-satsningar än sektorbaserad ekonomisk politik 93

Reformer för att underlätta omställningen på arbetsmarknaden 96

REFERENSER 98

NOTER 105

Förord

2005 startade SNS ett forskningsprogram med titeln SNS Arbetsmarknad. Ansatsen var att djupare analysera olika aspekter av arbetsmarknaden och de utmaningar den stod inför. Forskning bedrevs inom tre olika spår:

- Globaliseringens effekter på den svenska arbetsmarknaden
- Velfärd och socialförsäkringar
- Invandring och integration.

Inom det första området har forskningsprogrammet fokuserat på hur internationaliseringen påverkar den svenska arbetsmarknaden. 2006 presenterade SNS boken *Ordning och reda om outsourcing*. Den analyserade hur omfattande utflyttningen av produktion från Sverige var, och inom vilka sektorer utflyttningen var störst.

Nästa publikation inom delområdet var 2007 års Velfärdsrapport *Svensk välfärd och globala marknader*. Den analyserade i vilken utsträckning och i vilken form globaliseringen hotar den svenska välfärdsstaten, bl a möjligheterna att fortsätta finansiera Sveriges internationellt sett stora offentliga sektor och hur den svenska arbetsmarknadsmodellen behöver anpassas för att fungera i en globaliserad värld.

Den här rapporten fokuserar på hur globaliseringen på-

verkar de svenska jobben genom att analysera hur omfattande utflyttningen av jobb från Sverige har varit, och vilka jobb och regioner som har berörts. Författarna analyserar också hur efterfrågan på arbetskraft har förändrats till följd av att det har blivit allt enklare för företagen att flytta jobb utomlands.

Rapporten avslutar forskningsprogrammet *SNS Arbetsmarknad*, och blir således även den sista rapporten inom delområdet *Globaliseringens effekter på den svenska arbetsmarknaden*.

De analyser och slutsatser som rapporten innehåller är författarnas egna. För Karolina Ekholms del innebär det att Riksbanken inte på något sätt står bakom rapporten och dess innehåll, utan det är hon i egenskap av forskare på området som har deltagit i arbetet.

Forskningen inom programmet *SNS Arbetsmarknad* och delområdet *Globaliseringens effekter på den svenska arbetsmarknaden* har varit möjligt tack vare finansiellt stöd från Handelsbankens forskningsstiftelser och från Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS)

Stockholm, december 2010

Anders Vredin, vd SNS

Arvid Wallgren, forskningsledare SNS